

Extraordinaryne z Poczty Cefarskiej wiadomości.

z Krakowa 20. Septembris 1687.

ARCHIWUM
ADAMA MIELESZKO
MALISZKIEWICZOW

Zostie listy osobltwie Weneckie przyniosly confirmationem tego/ co sie przestety Poczty namtentio widelicet o wietcu Corynthu/ Tornesu/ Mitytry y Solony in Regno Morex, powtedata/ ze w tych wshytkich mtenstach znayduja sie okolo trzech set hnt Dzial z wielka obftoscia Prowiantow y musicy wotennych/ teraz z Dalmatyy znouu pisa/ ze General Cornaro powstarysy ordynanije od Senatu Weneckiego/ przystapit do oblazenia Kastru nowego/ chce go formalnie atakowac/ lubo ta Imprezá tego zda sie bydz ardua pontekad/ ponieiaz Turcy przed ktunassa Niedziel prezentnawshy zamysly Wencow o ten Impresie/ w wshytko opatrzyli porzadute te Fortece/ y poteznie vfortyfikowali: protestowala sie Starshyna Turcka w Ragusach/ ze do ostatniego ichu beda sie bronit: constat ze samych pro krainio zotuzerow Turkow znaydowato sie w tej Fortecy wiecey ni; dwanaście set/ oprocz sześci set Albanczytow/ sam zas Bassa Albania, záwezasa sprowadzone Praszdia ze Skwaru/ Annywau/ y z innych miesty zgrupowal do drugich Turkow na sukurs tej Fortecy/ krocy liess jest ná tedney stalez/ dwie letce temu ex parte maris vfortyfikowano externe poteznie/ moze tednat latwo obtac wode/ y gdy pewne trzy Pofsty pilnowane beda od Wencow nalezyte/ niepodobna ná ten czas zebv Turcy mogli sukurs taki w prowadzic/ albo odstecz vczynit.

Zámie Provedytor Kawalerien Zeno/ z Kawalerem Jankiem/ zabiegatoc wshelátn sukursom ex parte Ceynu zasstapit Niepryztacielowi/ Wenenegrinsky zas ludste pilmuza dobrze ná passach ku Albaney/ a tym czásem atakujta Fortecy.

w Rzymie/ ex decreto Sancti officij, wyslta jedná drukowana Ksiazka contra propositiones damnatas twierdzenow/ kady/ reprobac ich glapie Atkey y nabozenstwo. Tymt czasy summus Pontifex dla slabego zdrowia ntkomu ntedal Audienty oprocz tym Kardynatom ktorzy z pocieshymt od Cefarsá Jego Wosci y Wencow przychodili nominant. Z Solony confirmatut de przada Dekretu Aldyterynskiego ze stem piecdziesiat Turkow/ przez Galery Strancuskie/ ktore do Marsylii powrocily/ á to dla tego Francuzowie seprz darow ten Dekret/ z Aldyterynowie przeciwo akfordowanym Cawulacjom z Francuzami/ wazyli sie ptnoscie mit poczyt bitko Annybu/ ale to nie nte poma. Inltaw/ bo postáremu zabiegatoc po morzách w wotit metawno cum przada Dekretu Aldyterynskiego bogatymi rzecjami náladowanego.

Z Paryza te ja wiadomescti/ z ledwo co Krol Francuski przyszedl do zdrowia po swoiey affectey y Madama Delstua/ zaraz przystapit do dánia audientey wshytkim ktorzy pragneli/ á to to Kardynata Mantusa Kanuciego y Poprow Westwylskich/ ktorzy od Cárov po odprawieniu nalezynych Complementow/ y oddaniu podarunkow rozných ctesiac sie z Krolewskiego dobrego zdrowia wzajem pfontentowani Podarunkami dla Cárov oddanemi/ obdaczali/ bankierowano ich zwyczaynie/ y raritates wshytkie pokazano: mtedzy innymi podarunkami/ podarowal Krolowi Strancuskiemu czeszechy Plakow drapczynych/ Prowadzeni byli do rzeki Eury widiec polne Woyska y raritates Wersalu. Przy audientey/ bezycit sie bardo ziga záwarta z Cefarszem/ y Krolew Jego Wosctá Polsttm takze z Rzeczá pospoltra Wenecka vczyniona przeciwo Porcie Othomanskiej. A ze Aldyterowie dostali niektórych Dekretow Endytemskich/ ná ktorých znaydowato sie wiele Francuzow/ tedy Conial Francuski zwawie upomnal sie ich wydania ná co odebral taka deklaracya/ ze gdy Krol Francuski wwolni wshytkich Aldyterynow z niewol/ badacych ná tego Galerách/ tady wzajem gotowi wwolnit Francuzow.

Z Wazier/ takze z Wiednia wshytkie listy prawte zagadala sie ná jedno/ z ledwo co Woysko Cefarskie przestlo Dunay/ ná Impresy potatenne/ zaraz Egoje Lotarynskie pewna czesc tegoz Woyska ná barkách y skutách wármowaných/ ordynowal spallt Wiosi Turckej y Peter Waradymu/ a tymt czásem wtekatac sie przy Dunaju z Mostem swoim cagantonym/ zamyslal znouu przeyt pod Esset dla opaszania tego/ inquantumbv Turcy retyrowal byli daley nádol/ albo zebv máte takte corpus zostawit tamte/ tako wdawano/ chce Egoje Lotarynskie w ten czas wlasnie/ ády General Denewald ze swemi dziesiatka tysiecy ludit przehedshy Dráwe/ atakowal Esset z druzey strony/ y tym sposobem dowiedziawshy sie czeao pewnego mozt erpugnawac te Fortecy. Interim trasportowal do Segedynu potrzebne Prowianty/ y przechodishy inné Woyska riete Tise/ dla atakowania Themat swáru albo kppny/ byleby im drozi zte y te czaste dzdze nieprzechodishy do przedsterozietnych zamyslow. Turckela strata co raz wielka sie pokazuje/ tak wzajemem zabitych Turkow/ tako tez y wgladem zdobytych. Wiele rzeczy rozných z tego Obozu Turckiego co nie mogli zabrac Cefarscy/ dostalo sie kstow pilowu tamtego kraju pobliszego/ á ci sukutac z ptnoscia po lassách y Waradách Niepryztaciela/ znaydowal wiele umartych od zlodu/ kshyich obnazali/ nápadali takze ná pul zrywch Turkow z glodu zmlerowaných/ tych zabierali w niewola.

Zgadza

Zadziwiała się profuga Christiani i Oboju Turckiego/ że Wielki Wezyer/ po ich klesce/ zostawia-
wszy cokolwiek wicheru v Effeku osadził dwadzieścia tysięcy ludzi most Peter Waradynski/ sam i
ostatkiem Woytą wychował się ku Belgradowi/ obawiając się zamordowania yadwicia/ osobliwie
od Janczarow hemratoych przeciwko niemu/ że ich wyprowadził na te myślice/ gdzie ich tak silnie
pogineło. Potwierdziła wshytie listy i Wegler/ iż niewiastą wielką discordia/ która się była za-
wzięła między Spasami y Janczarami/ Janczarowie bowiem oburzyli się na Spasow owo/ że ich od-
biegli y nie ratowali w potrzebie/ potym ich Spasowie protestowali się/ że nie mogą wiecej obstarwać
w polu/ iako ci ktorzy/ swoim kosztem na Woyne wychodzą/ stracili teraz wshytie swote Wągasy/
przeło wiece ich opuściło Wezyerá y pole/ á do swoich Domow wracáto/ áby mogli znouu sobie
providere necessaria. A potymaz Turcy rozprušení/ przestraszeni bedąc/ nie bádzo się gromá-
dzić chcieli do Wielkiego Wezyera/ lubo im podarunkami y innymi sposobami serca dodáto/ mówiąc/
że imnieyże to niebezpiecze/ gdyśmy nie stracili żadney Fortece y krátu/ oraz konserwowany Effek/ za-
czym wshytke jest dobrze vgrontowane/ potymaz czas sam krocił Pory wojenney/ nie pozwała Woy-
skom Cesarstwu dalszych czynić progressow/ ám obleżenta formowác/ takimi tedy mowami y sposo-
bami roznemi namawia Wezyer ostatek Turkow do zostania się w polu/ á potym droge im jawił
do wietkania przez potężna Swárdna v Mosku przy Belgradzie/ że nie mátoć inshy drogi do wshytowa-
nia się/ tylko przechodzić wielkie rzeki/ tedy im iáskąpić kazal ná passách. Ze tedy zamieszánta y nie-
zgody Nieprzytaciełste data wychop Cesarstwu/ do tentowania dalshey Imprey.

w Budzie 23a presentis odprawowano pámtarkę roczna expugnáttey ten Fortecy/ przez pewne
Nabożeństwo triumfálne w Kościele wielkim Parochialnym dedykowanym świętemu Szejepánowi
tedy po skonczenu Te Deum solennym trzy ráy i Dział ognia dáno. O Wasze Cánty verifika-
tur. że gdy w kilku set kon. wypadł był przeciwko Cesarstwu/ y zártali się w pewnym lesie dwie mil od
Egru/ poslawszy inshych ludzi dla zdobycy po rożnych wstách/ náczynili škody nie máto/ záberájąc
hydla/ ále postregszy się confiantes Husáryowci y Hánduch ex Comitatu Ezzemburgenti. zebrało
się ich ná kilka set/ y vderzyli/ iako móca ná Basse/ że musiał się vdać do wietejki zostawivshy kilku
nasu zábranych ná plácu/ ósmi w niewola zábráno ze czterdziestu kilka koni szedlányh/ między kie-
remit wieto konia Richátiego tegoż Bássy i bogáym szedzeniem/ y orzeżem/ á gdy wrocil do Cánty ten
Bássá dowiedztawshy się że niewolka była ludzka tych Husáryow y Hánduchow/ ledwo się od złości nie
wściekł/ że tak silnie dokázali.

Gráf Erdedy Bannus Croatiae. który był zgromádził pospolitym ruszeniem Horwátow/ vca-
nił diwerso/ y jáwrocil tych Turkow co byli posli iścący się z Wezyerem do Effeku/ potym ná miá-
sto Kostánice vderzył iak slutecznie/ że druga część/ która nie była spalona przestego roku/ teraz w
popioł obrócił/ niewstáto się iduąc Zimow/ bo nie miał Artylleriey. Zostáto tam Tur-
wiznych inwem przestlo trzysta/ a kilkanaście Niewolnikow Chryściánstich w woltono-
šinterceinte Bároná Woynowichá/ który się potym dostal w ruce Nieprzytaciełste. Soldatow iak
proshych zátnęło kilkanaście. Gdy się wracáli Horwáci do Obozu/ Nieprzytacieł zebrałshy ludzi i
Wtháhu y innych Fortec poblisshych/ poczali się im bádzo sprzeciwáć/ ále że tuż Awángwárdna prie-
stá była gory/ tedy tylko sáná Retrowárdna ognia dawshy do nich y kilka ná plácu položivshy do
ruchráy przywiodlá Nieprzytaciełá/ á iak/ hezestliwie się powrocil Horwáci do Domu/ bedąc jáwshy
gotowi do orzeża/ ná wshelákie restazanie Erdedego. Turcy Wosniácy co byli z Wezyerem/ powro-
cili się do Domu/ obawiając się podobnych inuáshy od Cesarstich/ y osláto się doshć nenttey tegoż
Gráffá Erdedego.

Pan General Wechi dal znáć/ że Wielki Wezyer Claus Basse w 12000. tysięcy ludzi przed
sobá ku Stalogradu Greckiemu poslal/ á sam zebrałshy ex Fortalitijis lud/ y w samym Effeku 1500.
tylko zostawivshy Praesidium/ (iako teyżki twierdza) obuiam idnie Cesarstwu że wshytka swota Kawa-
lerya/ o czym confirmátey w Wiedniu ożekiwáto/ y to piše/ że Turcy dostátekmi dla tego Woy-
stá prowadzja Prowántow pod Tarnáwce. Páná Generálá Ládroná y Rízlá Oberšierá postáno
ná zwitády pod Engiehy.

Forteca Agrva mocno šekntona extremis laborat, gdyż ieden profuga z támtad/ jápewne
powiádal/ że tu samym tylko chlebem żyja/ ktorego im stopo vditeláto. Ják presto się dowiedzieli
o niebezpieczeńu Wezyerá/ z wshytshy o sukursách spúscili hádošc swote/ y niedawno z desperántej dla
žymnošci wypadlo ich bylo kilka set i Fortecy/ lecz odpor mieli ze swote širáto. Do Prešpurtu tuż
przywiesztano Korone Wegierške i Wiedniá/ cum assistentia Kántártey y czterdziestu Artylerow Ce-
sarstich.

Z Stokolmu jest confirmácia/ że sam Krol Šwedzki wshytował ruiny Wintet Šáchsonstich mie-
stánych/ gdzie continuo robia kilka tysięcy ludzi dla porátowania tych gor/ z ktorých ná šest kro-
sto tysięcy Záleryw Krol turácy brał/ máto nádišcie/ że stánie w krocie ich reparánta.

Z Holándiey piše/ że tu wshytke Okrasy i Indyi Oryenálnych wrocilshy hezestliwie/ z łod ozná-
mulo/ że šárpy Krol Bataviá/ ábo Bantemecis resignowal Kroleštwu swemu Ennowi/ dla czego
wshytá się discrepántia między poddáncami/ idni bowiem stáwáli przy młodym Krolu/ á drudzy chcie-
li żeby stáry panowal/ przeło wchodzja Rebelltey iáctey y niezgody/ jáprowádzano stárego Krola do
Zámku Bataviá.